

هویت در معماری؛ میراث فراموش شده معماری اسلامی در معماری و شهرسازی معاصر

محمود اژدري*^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد کاشان، m.azhdari@live.com

چکیده

هویت را می توان تجلی فرهنگ در معماری دانست زیرا مکانها از انسان معنا می گیرند و انسان نیز مجموعه ای از باورها و اندیشه ها است که فرهنگ او را شکل می دهد و نمود و تجلی از فرهنگ انسان را در مکان و محیط می توان مشاهده نمود که همان هویت و فرهنگ اوست. امروز معنای هویت در محیط اجتماعی شهر کمتر قابل درک است. شهر امروز دیگر الهام بخش هنرمندان نیست. شهر مدرن امکانات کافی برای زندگی را فراهم نمی آورد. خیابان ها و میدان ها دیگر جایی برای اجتماع مردم نیستند بلکه صرفاً وسیله ای برای ارتباط شده است. امروز کاشانه، شهر و کشور آنچه را نزد انسان ارزش های برترند به او نمی بخشد یعنی همان تعلقات اجتماعی و محصولات فرهنگی. شاید فضا دیگر احساس ندارد و ارتباط خود را با خوشحالی و غم گسسته است و فضا هم دیگر برای ما زنده نیست زیرا به نظامی از مکانهای با معنا بدل نگردیده است و در نتیجه این امر شرایط مطلوبی را برای بررسی های بیشتر درباره هویت ایجاد میکند. با ورود عناصر فرهنگی بیگانه فرهنگ و هویت جامعه ایرانی ایرانی شامل تغییراتی شده است، بر همین اساس برای شناسایی هویت جامعه سنتی ایران بررسی عناصر هویت ساز در معماری سنتی ایران شیوه مناسبی به نظر می آید تا هویت از دست رفته معماری اصیل خودمان را بازگو کنیم.

واژه های کلیدی: هویت معماری، معماری ایرانی، معماری اسلامی، معماری بومی، هویت ایرانی، هویت اسلامی

مقدمه

هویت و رسوم ایرانی - اسلامی بیانگر خصوصیات فرهنگی و مشخصات این مرز و بوم است. موضوعی که باید در تمام وجوه زندگی، به خصوص عرصه معماری و شهرسازی نیز پدیدار گردد. دستیابی به معماری با هویت، موضوعی ارزشمند و پر اهمیت در معماری معاصر ایران است. کوشش در حرکت به سوی معماری با هویت در معماری و شهرسازی معاصر ایران، دریچه ای به نیازهای معنوی انسان ها، در کنار تمامی نیازهای مادی ایشان است. نیاز به شهرهای با هویت ایرانی - اسلامی، امروزه به خواستی عمومی و فراگیر بدل شده است، به گونه ای که علاوه بر نهادهای قانونی و ساختارهای رسمی جامعه، بسیاری از گروه های مردمی نیز متقاضی آن شده اند.

در عصر مدرن با وقوع انقلاب صنعتی و شکل گیری جهان بینی جدید سبک جدیدی از معماری شکل گرفت که مدعی بود می تواند در تمامی نقاط دنیا به صورت هماهنگ و هم شکل اجرا شود این گرایش با فاصله گرفتن از ارزش های فرهنگی،